Dosarul nr. 2-23610/23 /2-2-23162929-12-2-16112023/

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

24 iunie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Angela Ciubotaru
Grefier Ionela Ceborciu,
Cu participarea:
Reclamantului Ceban Ion
Reclamantei Ceban Lilia
Reprezentantul Ministerului Jusitție Irina Bîtca
În lipsa IP Strășeni, care a solicitat examinarea cauzei în lipsă.

a examinat în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Ceban, Lilia Ceban împotriva Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul de Poliție Stășeni, Primăria mun. Strășeni cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor judiciare,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 15 noiembrie 2023 Ion Ceban, Lilia Ceban au depus cerere de chemare de chemare în judecată împotriva Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul de Poliție Stășeni, Primăria mun. Strășeni cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor judiciare.

2. În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la data de 07.07.2022 Ceban Lilia a fost citată la ședința Consiliului local din data de 19.07.2022. la data stabilită s-a prezentat, însă i s-a comunicat că deja totul s-a soluționat, însă nu i s-a comunicat motivul. Ulterior a aflat că motivul invitației a fost un proces-verbal contravențional întocmit de organele de drept referitor la faptul că părinții nu se ocupă de educarea copilului.

Susțin reclamanții că la data de 29.07.2023 s-au adresat la Primăria Strășeni, care au eliberat la data de 21.08.2023 copiile actelor, din care au aflat că la data de 19.07.2022 se examina prezentarea Șefului Inspectoratului de Poliție Strășeni, Malic Ghenadie precum că la data de 23.06.2022 împtrcună cu copilul minor

***** *****, copil de 3 ani, aflîndu-se în fața Inspectoratului de Poliție îl instiga să fluiere, solicitînd că pentru aceste acțiuni să fie interogată de Primărie.

Relevă reclamanții că Ceban Ion este invalid de dibet zaharat și aceste învinuiri au agravat starea sănătății, cauzîndu-i suferințe psihice, acțiunile instituțiilor statului au avut caracter amenințător și de represalii.

Indică că în privința lui Ceban Lilia la 22.12.2021 a fost pornit dosar contravențional precum că chipurile pe Șeful Inspectoratului de Poliție Strășeni Malic Ghenadie și Șeful adjunct al Secției urmărire penală al IP Strășeni Bîtcă Veronica i-a calomniat și urma să fie trasă la răspundere contravențională conform art. 70 Cod contravențional. La data de 21.06.2022 cauza contravențională a fost transmisă la Inspectoratul General de Poliție.

3. În baza art. 2036, 2037 Cod civil solicită încasarea din contul statului prejudiciul moral în cuantum de 50 000 lei și compensarea cheltuielilor judiciare.

4. Prezent în cadrul ședinței de judecată reclamanții au susținut integrala cțiunea pe motivele de fapt și de drept invocate.

5. Reprezentantul Ministerului Justiției Irina Bâtcă s-a pronunțat în favarea respingerii acțiunii pe motivele expuse în referința anexată la dosar.

6. Intervenienții accesorii nspectoratul de Poliție Strășeni și Primăria mun. Strășeni, deși citați legal, în ședința de judecată nu s-au prezentat.

În prezența datelor privind citarea legală, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Aprecierea instanței de judecată.

7. Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată conchide de a respinge cererea de chemare în judecată pentru considerentele ce urmează.

8. În conformitate cu art. 5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

9. Modalităţile de apărare a drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime, sunt prevăzute la art. 6 CPC, instanţa judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligaţii, prin declararea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalităţi, prevăzute de lege.

10. Iar, în conformitate cu art. 7 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim.

11. În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

12. În cadrul ședinței de judecată, din explicațiile participanților la proces s-a stabilit că sorgintea prezentului litigiu îl constituie repararea prejudiciului material și moral suportate urmare acțiunilor organului împuternicit cu dreptul de a soluționa cauza contravențională.

13. Reieșind din prevederile art. 2007 Cod civil, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești.

Elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială are loc prin intermediul legii speciale Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

În cadrul ședinței de judecată s-a stabilit, că la data de 19.07.2022 ora 14:00 Ciobanu Lilia a fost invitată la ședința Consiliului local pentru Protecția Drepturilor Copilului. /f.d.9/

Prin cererea din 21.06.2022 Ceban Lilia solicită remiterea spre examinarea cauzei contravenționale Inspectoratului de Poliție General./f.d.10/

Prin răspunsul din 30.0.2022 Inspectoratul de Poliție Strășeni remite răspuns la cererea din 21.06.2022./f.d. 11/

Prin cererea din 27.07.2023 Ceban Lilia solicită eliberarea copiilor documentelor referitor la dosarul contravențional./f.d.12/

La data de 21.08.2023 Consiliul local eliberează copiile solicitate prin cererea din 21.08.2023./f.d.13/

Prin preznetarea din 28.06.2022 Inspectoratul de Poliție Strășeni solicită audierea cet. Ceban Lilia la șeidnța consiliului pentru portecția drepturilor copilului de pe lîngă primărie./f.d.14/

Inspectoratul de Poliție Strășeni în referința anexată a indicat că cererea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, deoarece niciuna din situațiile enurate la art.

3 din Legea 1545 din 25.02.1998 nu se regăsește în justificarea pretențiilor eclamanților. /f.d.34/

Prin referița din 05.06.2024 Primăria Strășeni a solicitat respingerea acțiunii indicînd că probele prezentate descriu starea sănătății, dar nu porobează prejudiciul adus sănătății reclamantului drept urmare acțiunilor întreprinse de Inspectoratul de Poliție.

Reclamanții Ceban Ion și Ceban Lilia solicită încasarea prejudiciului moral în cuantum de 50 000 lei suportat urmare acțiunilor invocate, însă nu prezintă nemijlocit procesul-verbal contravențional prin care a fost tras la răspundere contravențională.

În cadrul ședinței de judecată, din explicațiile părților s-a reținut că înprivința reclamantei Ceban Lilia ar fi fost întocmit un proces-verbal contravențional în ordinea art. 70 Cod contravențional, însă o copie a acestuia reclamanta n-a prezentat, deși a dispus de timp suficient și urma să depună toată deligența. Tot în cadrul ședinței de jduecată s-a stabilit că procesul-verbal contravențional ar fi fost contestat în instanța de judecată, însă o dovadă în acest sens n-a prezentat, deși probele se prezintă de către părți.

În cazul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 998, care este un remediu intern instituit pentru repararea eventualelor prejudicii cauzate prin lezarea dreptului garantat de art. 6 § 2 CEDO, este necesar de a se conduce de aprecierea dată de CtEDO prin echivalarea faptelor contravenţionale cu faptele penale şi de a aplica Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, fără anumite diferențieri.

Dreptul persoanei trase la răspundere contravenţională la recuperarea prejudiciului cauzat survine doar în cazul şi în perioada procesului contravenţional şi doar dacă este constatat că persoana cu funcţie de răspundere, organul constatator sau instanţa judiciară care au pronunţat decizia/hotărârea contravenţională au acţionat ilicit.

Legislaţia în vigoare nu exclude dreptul persoanei de a pretinde ulterior recuperarea prejudiciului cauzat în rezultatul acţiunilor ilicite.

De altfel, anularea actelor ce au dus la sancţionarea contravenţională a reclamantului, acordă dreptul reclamantului de a pretinde la recuperarea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 în coroborare cu art. 384 Cod contravenţional.

Conform art. 384 alin.(2) lit.u) Cod contravențional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale

autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Potrivit art. 2 alin.(1) al Legii 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Art. 3 al Protocolului nr. 7 la CEDO statuează că atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată graţierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedeşte că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în Statul respectiv, cu expecţia cazului în care se dovedeşte că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

Conform art. 4 al Constituţiei Republicii Moldova, dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile omului se interpretează şi se aplică în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanţe între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte şi legile ei interne, prioritate au reglementările internaţionale.

În consecinţă, alegațiile reclamantei Ceban Lilia referitor la intentarea procesului contravenţional în privinţa sa şi sancţionarea acesteia de către agentul constatator, sunt acţiuni care în interpretarea CtEDO în materie penală, îi oferă reclamantei dreptul de a pretinde compensarea prejudiciului cauzat în rezultatul acestora, însă aceasta n-a prezentat probe c ear confrima că a fost trasă illegal la răspundere contravențională de către Inspectoratul de Poliție Strășeni.

Pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat prin erori ale organului responsabil cu examinarea cauzelor de contravenţii, una din condiţii este actul de reabilitare care şi atestă admiterea erorii şi în consecinţă prejudicierea

neîntemeiată a persoanei, or, în speţă, atît Ceban Ion cît și Ceban Lilia n-au prezentat nici o probă în acest sens.

Ca urmare, instanța de jduecată conchide de a respinge pretenția reclamanților Ceban Ion și Ceban Lilia cu privier la repararea prejudiciului moral de 50 000 lei din contul Ministerului Justiție, ca organ responsabil de repararea prejudiciului cauzat urmare acțiujnilor organului ce soluționează cauza contravențională.

Simpla mențiune a reclamanților Ceban Ion și Ceban Lilia precum că au suferit urmare acțiunilor Șefului Inspectoratului de Poliție Strășeni, fără a anexa probe confirmative și veridice în acest sens, nu costituie temei de admiterea acțiunii, devreme ce probele se prezintă de părți.

Da, în cadrul ședinței de judecată, din explicațiile reclamantului s-a stabilit că dînsul pretinde prejudiciul moral suportat urmare acțiunilor Șefului Inpsectoratului de Poliție Strășeni, însă din probele anexate nu se reține careva acțiuni ilegale ale acestuia.

Reclamanții în susținerea pretențiilor indică prevederile art. 2036 Cod civil.

Conform art. 2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Conform art. 2037 alin.(1) Cod civil, mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacţie persoanei vătămate.

Condiţiile de reparaţie a prejudiciului moral sunt: constatarea încălcării; imposibilitatea înlăturării consecinţelor încălcării în dreptul intern; existenţa unui prejudiciu considerabil; existenţa legăturii de cauzalitate între încălcare şi prejudiciu.

Potrivit art. 10 al Legii 1545, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărime și în modul stabilit de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

Art. 6 al Legii 1545 atestă că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală

sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

Iar, conform art. 11 alin.(1) al Legii 1545 mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu-se în considerare:

a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată;

c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată;

e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice;

g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie.

Reieșind din circumstanțele cauzei, argumentele reclamanților, opinia scrisă a pîrîtului, intervenienților, instanța de judecată conchide că reclamantul Ceban Lilia și Ceban Ion n-au prezentat porbe care să confirme dreptul de a pretinde repararea prejudiciului moral în ordinea art. 6 al Legii, motiv din care acțiunea se repsinge ca fiind neîntemeiată.

Cert este că starea sănătății reclamantului a avut de suferit, cert este că au avut loc neînțelegeri între Ceban Lilia, Ceban Ion și Inspectoratul de Poliție Strășeni, însă în lipa pobelor, instanța de judecată nu-și poate întemeia soluția pe presupuneri.

Or, părțile în ordinea art. 118, 121 CPC prezintă probe și confirm pretențiile către pîrît.

14. Cît privește pretenția privind încasarea cheltuielilor judiciare instanța de judecată conchide de a le respinge ca purtînd soarta principalului.

Aşadar, în conformitate cu art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

Potrivit art. 90 lit.l) CPC, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte alte cheltuieli necesare, suportate de instanță şi de participanții la proces.

Potrivit art. 94 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că cererea de chemare în judecată a fost respinsă, instanța de judecată conchide de a respinge pretenția privind cheltuielile de judecată.

În conformitate cu art. 2036, art. 2037, art 94, 98, 236-241 CPC, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Ceban, Lilia Ceban împotriva Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul de Poliție Stășeni, Primăria mun. Strășeni cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor judiciare ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Angela CIUBOTARU**